

ĐỀ CƯƠNG HỌC PHẦN
LỊCH SỬ - VĂN HÓA HOA KỲ
American History and Culture

1. Thông tin về giảng viên

1.1. Giảng viên

- Họ tên: Nguyễn Văn Đáp
- Học vị: Tiến sĩ Quan hệ Quốc tế
- Địa chỉ liên hệ: Khoa Quốc tế học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, 336 Nguyễn Trãi Thanh Xuân, Hà Nội
- Điện thoại: 043.858.4599 (CQ)
- Email: vandap.qth@gmail.com
- Các hướng nghiên cứu chính:
 - + Lịch sử - Văn hoá Hoa Kỳ
 - + Khu vực Mỹ Latinh
 - + Lịch sử Quan hệ Quốc tế

1.2. Trợ giảng

- Họ tên: Dương Hồng Ánh
- Học vị: Thạc sĩ Hoa Kỳ học
- Địa chỉ liên hệ: Khoa Quốc tế học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, 336 Nguyễn Trãi Thanh Xuân, Hà Nội
- Điện thoại: 043.858.4599 (CQ)
- Email: anhdh71@yahoo.com
- Các hướng nghiên cứu chính:
 - + Văn hoá Hoa Kỳ
 - + Nghiên cứu Canada

2. Thông tin về học phần

- Tên học phần: Lịch sử - văn hóa Hoa Kỳ
- Mã học phần: ITS 3054
- Số tín chỉ: 03

- Học phần: Bắt buộc
- Các học phần tiên quyết: Không
- Các học phần kế tiếp: Không
- Các yêu cầu đối với học phần:
- Giờ tín chỉ đối với các hoạt động:
 - + Nghe giảng lý thuyết: 30
 - + Thảo luận: 15
 - + Tự học xác định: 0
- Địa chỉ Khoa phụ trách học phần: Khoa Quốc tế học, tầng 2 nhà B, 336 đường Nguyễn Trãi, Thanh Xuân, Hà Nội

3. Mục tiêu và chuẩn đầu ra của học phần

3.1. Mục tiêu chung

- Giúp sinh viên có được cái nhìn toàn cảnh, mang tính hệ thống và có trọng tâm về lịch sử Hoa Kỳ, bổ sung hiểu biết về Hoa Kỳ học nói riêng cũng như về tình hình châu Mỹ nói chung. Cao hơn nữa là có khả năng vận dụng những kiến thức đó vào việc tìm hiểu sâu hơn về lịch sử Hoa Kỳ cũng như ứng dụng vào thực tiễn.
- Tạo cho sinh viên hứng thú tìm hiểu sâu hơn về các tổ chức quốc tế trong khu vực cũng như rèn luyện các kỹ năng học tập, nghiên cứu cần thiết cho sinh viên.

3.2. Chuẩn đầu ra của học phần

❖ Kiến thức:

- Sinh viên **nắm chắc** những kiến thức cơ bản về lịch sử ra đời và quá trình phát triển của Hoa Kỳ với tư cách là một siêu cường;
- Sinh viên **hiểu rõ** bức tranh văn hoá Mỹ toàn cảnh, có nhiều hoạ tiết, phản ánh tính đa dạng của nền văn hoá đa sắc tộc và những đóng góp to lớn của nền văn hoá ấy vào kho tàng văn hoá thế giới, cũng như tác động của nó đến các nền văn hoá khác trong đó có văn hoá Việt Nam;
- Sinh viên **đánh giá được** tác động của các sự kiện lịch sử - văn hoá Hoa Kỳ đến các phương diện khác như chính trị, kinh tế, luật pháp, chính sách đối

ngoại, sự tác động qua lại giữa truyền thống văn hoá và lịch sử với cuộc sống đương đại;

- Từ những hiểu biết về lịch sử và văn hoá Hoa Kỳ, sinh viên **có thể phân tích** có tính khoa học và phê phán đối với các sự kiện lịch sử, xã hội Mỹ; nhận xét, đánh giá các giá trị văn hoá Mỹ.

❖ *Kỹ năng:*

- Sinh viên có khả năng vận dụng những kiến thức về lịch sử - văn hóa Hoa Kỳ trong các công tác đối ngoại, giao dịch hoặc các công việc nghiên cứu về quan hệ quốc tế và quan hệ đối ngoại của Việt Nam đối với Mỹ.
- Thông qua các hình thức như thảo luận, làm việc theo nhóm, sinh viên sẽ được rèn luyện kỹ năng trình bày vấn đề, làm việc với người khác và làm việc theo nhóm, cũng như kỹ năng phản biện vấn đề.
- Kỹ năng đọc tài liệu và phân tích tư liệu (đặc biệt là tư liệu nước ngoài) là một trong những kỹ năng được quan tâm và chú trọng rèn luyện.

❖ *Thái độ, chuyên cần:*

- Sinh viên cảm thấy hứng thú tìm hiểu, nghiên cứu về Hoa Kỳ học nói chung và về lịch sử - văn hóa Hoa Kỳ nói riêng.
- Những kiến thức và kỹ năng đạt được giúp sinh viên tự tin trong việc tìm hiểu Hoa Kỳ, đặc biệt là học các môn kế tiếp theo.
- Sinh viên có thể xác định hướng học tập và nghiên cứu ở bậc cao hơn hoặc định hướng nghề nghiệp sau khi ra trường.

4. Tóm tắt nội dung học phần

Phần Lịch sử Hoa Kỳ trang bị cho sinh viên những kiến thức cơ bản về sự ra đời và các giai đoạn phát triển của nước Mỹ. Đồng thời, các phong trào xã hội ở Mỹ, trong đó có cuộc đấu tranh đòi các quyền công dân cũng được đề cập đến. Môn học cũng đi sâu phân tích một số học thuyết của các tổng thống Mỹ được thể hiện trong các chiến lược quân sự, chính sách phát triển kinh tế và chính sách đối ngoại của Mỹ.

Phần Văn hoá Hoa Kỳ cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ bản về quá trình phát triển của nền văn hoá Mỹ và bức tranh toàn cảnh về văn hóa Mỹ tập trung vào tính đa dạng của văn hóa Mỹ đương đại. Từ đó môn học khái quát những giá trị và niềm tin trong đời sống văn hóa Mỹ của người dân Mỹ. Văn hóa Mỹ cũng được xem xét dưới góc độ phê phán, nhận xét về những vấn đề nổi cộm trong văn hóa Mỹ.

5. Nội dung chi tiết học phần

PHẦN LỊCH SỬ HOA KỲ

Chương 1: THỜI KỲ THUỘC ĐỊA

1.1. Khái quát về châu Mỹ trước khi người châu Âu đến khi thác thuộc địa

1.1.1. Cư dân bản địa

1.1.2. Văn hoá bản địa

1.2. Quá trình hình thành và phát triển của các thuộc địa của Anh ở Bắc Mỹ

1.2.1. Các cuộc thám hiểm của người châu Âu ở châu Mỹ

1.2.2. Mười ba thuộc địa của Anh

1.2.3. Sự ra đời của chính phủ thuộc địa

1.2.4. Quan hệ với người bản địa

Chương 2: CUỘC CHIẾN TRANH GIÀNH ĐỘC LẬP VÀ SỰ THÀNH LẬP HỢP CHỨNG QUỐC HOA KỲ

2.1. Nguyên nhân dẫn tới cuộc chiến tranh giành độc lập của các thuộc địa Anh ở Bắc Mỹ

2.1.1. Tình hình chính trị ở Anh và Mỹ

2.1.2. Cuộc kháng cự của người Mỹ

2.2. Diễn biến của chiến tranh

2.2.1. Đại hội Lục địa lần thứ nhất

2.2.2. Đại hội Lục địa lần thứ hai: Tuyên ngôn độc lập

2.2.3. Cuộc kháng chiến của các thuộc địa

2.2.4. Chiến thắng và giành độc lập

2.3. Sự ra đời của Hợp Chúng quốc Hoa Kỳ

- 2.3.1. Hiến pháp các bang và Các điều khoản của Liên bang
- 2.3.2. Hội nghị lập hiến, Hiến pháp Liên bang và Dự luật về các quyền
- 2.3.3. Thành lập chính phủ và Washington trở thành tổng thống đầu tiên

Chương 3: NƯỚC MỸ THẾ KỶ XIX

3.1. Mở rộng lãnh thổ về phía Tây

- 3.1.1. Mở rộng lãnh thổ về phía Tây Bắc
- 3.1.2. Mở rộng lãnh thổ về phía Tây Nam

3.3. Cuộc nội chiến 1861-1865

- 3.3.1. Nguyên nhân
- 3.3.2. Diễn biến
- 3.3.3. Kết quả và tác động của cuộc nội chiến

3.4. Sự xuất hiện của nước Mỹ hiện đại

- 3.4.1. Sự chuyển biến từ nước Mỹ nông nghiệp sang nước Mỹ công nghiệp
- 3.4.2. Quá trình công nghiệp hóa và tác động
- 3.4.3. Thực hiện chính sách bành trướng

Chương 4: NƯỚC MỸ THẾ KỶ 20

4.1. Nước Mỹ đầu thế kỷ 20

- 4.1.1. Phong trào cải cách
- 4.1.2. Các phong trào xã hội
- 4.1.3. Các vấn đề đối ngoại
- 4.1.4. Nước Mỹ và cuộc chiến tranh thế giới lần thứ nhất
- 4.1.5. Vấn đề nhập cư và xung đột giữa các nền văn hoá
- 4.1.6. Cuộc đại suy thoái và Chính sách Kinh tế mới của Franklin Roosevelt

4.2. Nước Mỹ và cuộc chiến tranh thế giới lần thứ hai

- 4.2.1. Từ ngoại giao biệt lập đến tham chiến
- 4.2.3. Vai trò của Mỹ trong chiến tranh Thế giới thứ hai

Chương 5: NƯỚC MỸ TỪ SAU 1945

5.1. Cuộc chiến tranh Lạnh

- 5.1.1. Vai trò của Mỹ trong cuộc chiến tranh Lạnh

5.1.2. Chính sách đối nội và đối ngoại của Mỹ trong chiến tranh lạnh

5.2. Cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam

5.2.1. Sự can thiệp của Mỹ

5.2.2. Các chiến lược chiến tranh

5.2.3. Kết cục thảm bại

5.3. Các vấn đề xã hội

5.3.1. Phong trào chống chiến tranh Việt Nam

5.3.2. Phong trào thanh niên

5.3.3. Phong trào phụ nữ

5.3.4. Phong trào của người Mỹ gốc Mỹ Latinh

5.3.5. Phong trào của người Mỹ bản địa

5.3.6. Phong trào môi trường

5.4. Cuối thế kỷ XX

5.4.1. Chính sách đối nội và đối ngoại

5.4.2. Chiến tranh Lạnh kết thúc

Chương 6: HOA KỲ TỪ SAU CHIẾN TRANH LẠNH

6.1. Nước Mỹ trong trật tự thế giới mới

6.1.1. Các vấn đề đối nội và đối ngoại

6.1.2. Chính sách can dự và chiến lược cam kết

6.2. Cuộc chiến tranh chống khủng bố

6.2.1. Cuộc tấn công khủng bố vào nước Mỹ

6.2.2. Cuộc chiến chống khủng bố của do Mỹ cầm đầu

PHẦN VĂN HÓA HOA KỲ

Chương 7: SỰ ĐA DẠNG CỦA VĂN HÓA MỸ

7.1. Các vùng văn hóa Mỹ

7.1.1. Miền Đông

7.1.2. Miền Nam

7.1.3. Miền Trung - Tây

7.1.4. Vùng Ngũ hồ và Đồng bằng

7.1.5. Miền tây

7.2. Các cộng đồng văn hóa Mỹ

7.2.1. Người Mỹ gốc Âu

7.2.2. Người Mỹ gốc Phi

7.2.3. Người bản địa Mỹ

7.2.4. Người Mỹ gốc Latinh

7.2.5. Người Mỹ gốc Á

Chương 8: CÁC KHÍA CẠNH CỦA VĂN HÓA MỸ

8.1. Ngôn ngữ

8.2. Văn học

8.3. Nghệ thuật

8.4. Khoa học và Công nghệ

8.5. Giáo dục

8.6. Thể thao

Chương 9. CÁC GIÁ TRỊ VĂN HÓA MỸ CHỦ CHÓT

9.1. Chủ nghĩa cá nhân

9.2. Sự tự lập

9.3. Tự do

9.4. Bình đẳng

9.5. Công bằng

9.6. Chủ nghĩa vật chất

9.7. Tiến bộ và Thay đổi

9.8. Sự cạnh tranh

9.9. Tính hiệu quả

9.10. Thành tựu

9.11. Chăm chỉ

Chương 10: VỊ THẾ CỦA VĂN HÓA MỸ TRÊN THẾ GIỚI

10.1. Sự lan tỏa của văn hóa Mỹ

10.2. Phản ứng với Mỹ hóa

6. Học liệu

❖ **Học liệu bắt buộc**

1. Cincotta, Howard: *Khái quát về Lịch sử nước Mỹ* (An Outline of American History), Nxb CTQG, Hà Nội, 2002.
2. Foner, Eric: *Lịch sử mới của nước Mỹ* (The New American History), Nxb CTQG, Hà Nội, 2003.
3. Davidson, James West et al: *A Nation of Nations: A Narrative History of the American Republic*, the University of Texas, Austin, 1990.

❖ **Học liệu tham khảo**

4. Degregorio, William A.: *Bốn mươi hai đời tổng thống Hoa Kỳ* (Forty two US Presidents), Nxb CTQG, Hà Nội, 2001.
5. Lê Bá Thuyên: *Hoa Kỳ: Cam kết và mở rộng* (The United States: Engagement and Enlargement Strategy), Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội, 1997.
6. McCormick Thomas J.: *Nước Mỹ nửa thế kỷ - Chính sách đối ngoại của Hoa Kỳ trong và sau Chiến tranh Lạnh* (America's Half-Century- United States Foreign Policy in the Cold War and After), NXB CTQG Hà Nội, 2004.
7. Schlesinger M .Arthur, Jr: *Niên giám lịch sử Hoa Kỳ* (The Almanac of American History), Nxb KHXH, Hà Nội, 2004.
8. Divine, Robert A. et al: *America: Past and Present*, Illinois, 1990.
9. Handlin Oscar: *The Americans - A New History of the People of the United States*, Boston 1963.
10. United States Information Agency: *Making America- The Society and Culture of the United States*, Washington D.C., 1995.
11. Hultkrantz Ake: *Native Religions of North America*, San Francisco, 1987.
12. James William: *The Varieties of Religious Experience*, New York, 1950.

7. Lịch trình tổ chức dạy học cụ thể

Tuần	Nội dung chính	Tài liệu cần đọc	Ghi chú
Tuần 1	Giới thiệu khái quát học phần	- Khái quát về lịch sử nước Mỹ, tr.8-59;	

	Chương 1: Nước Mỹ thời kỳ thuộc địa	- America: A Narrative History, tr. 47-162	
Tuần 2	<p>Chương 2: Cuộc chiến tranh giành độc lập và sự thành lập Hợp chúng quốc Hoa Kỳ</p> <p>2.1. Nguyên nhân dẫn tới chiến tranh</p> <p>2.2. Diễn biến của chiến tranh</p> <p>2.3. Sự ra đời của Hợp Chúng quốc Hoa Kỳ</p>	<p>- Khái quát về lịch sử nước Mỹ, tr.66-129;</p> <p>- America: A Narrative History, tr. 245-327</p>	
Tuần 3	<p>Chương 3: Nước Mỹ thế kỷ 19</p> <p>3.1. Mở rộng lãnh thổ về phía Tây</p> <p>3.2. Phát triển xã hội ở miền Bắc và miền Nam</p> <p>3.3. Cuộc nội chiến 1861-1865</p>	<p>- Khái quát về lịch sử nước Mỹ, tr.144-202;</p> <p>- America: A Narrative History, tr. 447-835;</p> <p>- Lịch sử mới của nước Mỹ, tr.123-151, 305-337</p>	
Tuần 4	<p>Chương 3: Nước Mỹ thế kỷ 19</p> <p>3.4. Công cuộc tái thiết</p> <p>3.5. Sự xuất hiện của nước Mỹ hiện đại</p>	<p>- Khái quát về lịch sử nước Mỹ, tr.203-243;</p> <p>- Lịch sử mới của nước Mỹ, tr.157-194</p>	
Tuần 5	<p>Chương 4: Nước Mỹ và hai cuộc chiến tranh thế giới</p> <p>4.1. Xã hội và chính trị Mỹ từ 1900 đến 1930</p>	<p>- Khái quát về lịch sử nước Mỹ, tr.292-333;</p> <p>- America: Narrative History, tr.1072-1372</p>	

	<p>4.2. Kỷ nguyên của chính sách kinh tế mới</p> <p>4.3. Nước Mỹ và cuộc chiến tranh thế giới lần thứ hai</p>		
Tuần 6	<p>Chương 5: Nước Mỹ từ sau năm 1945</p> <p>5.1. Cuộc chiến tranh lạnh</p> <p>5.2. Cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam</p> <p>5.3. Các vấn đề xã hội</p> <p>5.4. Cuối thế kỷ XX</p>	<p>- Khái quát về lịch sử nước Mỹ, tr.336-395;</p> <p>- America: A Narrative History, tr.1379-1648;</p> <p>- Lịch sử mới của nước Mỹ, tr.241-263</p>	
Tuần 7	<p>Chương 6: Hoa Kỳ từ sau chiến tranh Lạnh</p> <p>6.1. Nền kinh tế mới và toàn cầu hoá</p> <p>6.2. Cuộc chiến tranh chống khủng bố</p>	<p>- Khái quát về lịch sử nước Mỹ, tr.432-466;</p> <p>- America: A Narrative History, tr.1657-1686</p>	
Tuần 8	Kiểm tra giữa kì		
Tuần 9	<p>Chương 7. Sự đa dạng của văn hóa Mỹ</p> <p>7.1. Các vùng văn hóa Mỹ</p> <p>7.2. Các cộng đồng văn hóa Mỹ</p>	<p>- America: Past and Present</p> <p>- Making America- The Society and Culture of the United States</p>	
Tuần 10	<p>Chương 8. Các khía cạnh văn hóa Mỹ</p> <p>8.1. Ngôn ngữ</p> <p>8.2. Văn học</p> <p>8.3. Nghệ thuật</p>	<p>- America: Past and Present</p> <p>- Making America- The Society and</p>	

		Culture of the United States	
Tuần 11	<p>Chương 8. Các khía cạnh văn hóa Mỹ</p> <p>8.4. Khoa học – Công nghệ</p> <p>8.5. Giáo dục</p> <p>8.6. Thể thao</p>	<p>- America: Past and Present</p> <p>- Making America- The Society and Culture of the United States</p>	
Tuần 12	<p>Chương 9. Các giá trị chủ chốt của văn hóa Mỹ</p> <p>9.1. Chủ nghĩa cá nhân</p> <p>9.2. Sự tự lập</p> <p>9.3. Tự do</p> <p>9.4. Bình đẳng</p> <p>9.5. Công bằng</p>	<p>- America: Past and Present</p> <p>- Making America- The Society and Culture of the United States</p>	
Tuần 13	<p>Chương 9. Các giá trị chủ chốt của văn hóa Mỹ</p> <p>9.6. Chủ nghĩa vật chất</p> <p>9.7. Tiến bộ và Thay đổi</p> <p>9.8. Sự cạnh tranh</p> <p>9.9. Tính hiệu quả</p> <p>9.10. Thành tựu</p> <p>9.11. Chăm chỉ</p>	<p>- America: Past and Present</p> <p>- Making America- The Society and Culture of the United States</p>	
Tuần 14	<p>Chương 10. Vị thế của văn hóa Mỹ trên thế giới</p> <p>10. 1. Sự lan tỏa của văn hóa Mỹ</p> <p>10.2. Phản ứng với Mỹ hóa</p>	<p>- America: Past and Present</p> <p>- Making America- The Society and Culture of the United States</p>	

Tuần 15	Ôn tập	Bộ câu hỏi	
---------	--------	------------	--

8. Chính sách đối với học phần và các yêu cầu khác của giảng viên

- Sinh viên đi học đầy đủ, đúng giờ
- Tích cực tham gia các seminar được tổ chức.
- Sinh viên phải hoàn thành việc đọc và chuẩn bị tài liệu được yêu cầu trước mỗi buổi học.
- Khuyến khích sinh viên trao đổi thường xuyên với giảng viên về ý tưởng và các tài liệu liên quan đến học phần.
- Thường xuyên cập nhật các thông tin liên quan đến học phần

9. Phương pháp, hình thức kiểm tra - đánh giá kết quả học tập học phần

9.1. Kiểm tra - đánh giá thường xuyên

- Trọng số: 10%
- Hình thức: chuyên cần, thảo luận

9.2. Kiểm tra – đánh giá giữa kì và cuối kì

Giữa kì:

- Trọng số: 30%
- Hình thức: thuyết trình cá nhân hoặc nhóm

Cuối kì:

- Trọng số: 60%
- Hình thức: tiểu luận

TRƯỞNG KHOA

BỘ MÔN

GIẢNG VIÊN

GS.TS. Hoàng Khắc Nam PGS.TS. Nguyễn Thị Thanh Thủy ThS. Nguyễn Văn Đáp